

ΔΡΑΜΑ

Η

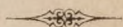
ΜΑΡΙΑ

ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΙΚΩΤΑΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

(τὸ 1822) τῆς πατρίδος τῆς

ΧΙΟΥ.

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ

τοῦ ἀντισυνταγματάρχου τοῦ Αὐτοκρατ. Στρατοῦ

Α. ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗ.

Ἐν Ὁδησσῷ μῆνα Δεκέμβριον 1874.

ΕΝ ΟΔΗΣΣΩ,

ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Τρούδτ».

1875.

» Je suis chretien, dit le grec en gémissant . . . ;
 » et son œil, au fond du quel roulait, une larme, s'était
 » tourné vers le ciel. »

(VOUTIE)

παις α' η' τον μη' φ' τον αν' ε' ο' τον
 αν' μη' τον ο' ο' τον αν' τον αν' τον αν'
 αν' τον αν' τον αν' τον αν' τον αν'

Αρχιδου Χρυσου

ΤΩ

ΦΙΛΟΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΠΡΩΤ' ΙΑΤΡΩ

τῆς ἐν Ὁδύσσειᾳ κοινότητος

Δ Η Μ. Δ Α Λ Λ Α

ΤΟ

ΠΑΡΟΝ ΔΡΑΜΑ

ἀνατίθεται

δ συγγραφεύς.

Φιλτατε Ἰατρὲ

κύριε Δ. Δάλλα.

Πολλοὶ, καὶ ἴσως οἱ πλοῖστοι, κατ' ἐθιμοταξίαν, ἔρχονται τὴν ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους νὰ συγχαροῦν τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς των· καὶ νὰ ἐπευχηθοῦν αὐτοὺς ἵνα διέλθωσι τὸν νέον χρόνον μ' ὕγείαν, εὐτυχίαν καὶ μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ χρόνου. Ἄλλαι δὲ πάλιν προσφέρουσι τοῖς ἀνωτέροις καὶ δῶρά τινα ἐκ χρυσοῦ, ἢ ἀργύρου, πρὸς ἀνάμνησιν. Ὅμως ἐγὼ, συγχαίρων σήμερον τὸν εἰλικρινῆ φίλον μου, ὁμᾶς, μὲ τὰς συνείθεις κοινὰς εὐχὰς, ἀφιερῶ ἐν τῷ ὀνόματι σας τὸ πρό τινος καιροῦ νεοσυνταχθὲν παρ' ἐμοῦ δράμα « Ἡ Μαρία αἰχμάλωτος » ἐκ τῆς τραγικωτάτης καταστροφῆς (τὸ 1822) τῆς » πατρίδος τῆς Χίου. » Ἔργον ἀφορῶν τὰ ὑψηλὰ καὶ ἥρωϊκὰ αἰσθήματα τῆς πεφιλημένης ὑμῶν πατρίδος.

Δέχθητε, παρακαλῶ, τὴν μικρὰν ταύτην προσφορὰν ἐν τῷ νέῳ ἔτει (1875) πρὸς ἀνάμνησιν τῆς διὰ βίου συνδεούσης ἡμῖν ἀγνῆς καὶ ἀδόλου φιλίας.

ὁ ὁμέτερος

Ἀριστείδης Χρυσοβέργης.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοὶ ἐκ τῆς ἱστορίας, ἐνδέχεται, νὰ γνωρίζωσι τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον τῆς Μαρίας, αἰχμαλωτισθείσης (κατὰ 1822) ἐν τῇ πολυδακρύτῳ καταστροφῇ τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος τῆς Χίου· καὶ ἐπειδὴ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης δὲν περιῆλθεν (ἐὰν καὶ ὑπάρχη) εἰς χεῖράς μας ὄραμα περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως, καὶ νομίζοντες, ὅτι καὶ ἂν ὑπάρχη, δὲν προσβάλλεται ἡ φιλοτιμία τοῦ πρὸ ἡμῶν γράψαντος, οὔτε καὶ τὸ συμφέρον τῶν κόπων του καταστρέφεται, ἐπεχειρήσθημεν καὶ ἡμεῖς τὴν σύνταξιν μικρωτάτου ἔργου ἔχοντες, ὥς βάσιν ἡμῶν, τὴν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ κειμένου, τῆς κατὰ 1823 ἐκδοθείσης ἐν Παρίσις ὑπὸ τοῦ φιλέλληνος συνταγματάρχου Βουτιέ ἱστορίας, περικοπὴν ἣν καὶ μεταφράσαμεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ—ἰδοὺ αὕτη:

« Νέος τις ἱατρός *), χίος τὴν πατρίδα, πληρο-
 » φορηθεὶς ὅτι τὰς δύο ἀδελφάς του ἔφερον εἰς Σμύρ-
 » νην καὶ ἐπώλησαν αἰχμαλώτους· καὶ ἐρευνῶν διὰ νὰ
 » ἐξαγοράσῃ αὐτάς, εἶπέ μοι: « ὅμοις γνωρίζετε ὅτι
 » ἐν καιρῷ τῆς καταστροφῆς τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος μου
 » ἐγὼ εἶμην εἰς Κόρινθον· ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μου
 » ἐφρονεύθησαν, αἱ ἀδελφαί μου ἐκομίσθησαν εἰς Ἀσίαν·
 » καὶ ἡ σύζυγός μου, ἔξη καὶ δέκα ἐτῶν ἡλικίας, μόνη
 » καὶ μοναχὴ ἐσώθη ὥς ἀκολούθως.

» Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἡμερῶν εἰς ἀπροσί-
 » τους βράχους καταβεβλημένη ὑπὸ ἀσιτίας ἐξηπλώθη

*) Ὁ νέος οὗτος χίος ἱατρός εἰς Κόρινθον, ἦτον ὁ
 δις ὑπουργεύσας ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ὀθωνος καὶ γερουσι-
 αστῆς (κατὰ 1845) ἐπὶ τῆς πρωθυπουργίας Κωλέτου
 κύριος Γ'λαράκης. (Σ. Σ.)

» εἰς ἓν παραθαλάσσιον σπήλαιον, ἀναμένουσα τὸν θά-
 » νατον. Ἀυτὴ ἂν καὶ περιῆλθεν εἰς ἄκραν ἀτονίαν ἐκ
 » τῶν πόνων τῆς πείνης ἔνεκεν, ἥ φύσις τῆς θμῶς ὑ-
 » περένικησεν. Ἀλλὰ καὶ αἱ μικραὶ αὐταὶ δυνάμεις τῆς
 » μετ' ὀλίγον ἐξέλλειπον· διὸ καὶ ἔπεσεν ἀνάσθητος.
 » Οὗτος δὲ ἐν καταστάσει ταιαύτῃ, ἐν ἐκ τῶν πλοίων
 » τῶν στελλομένων καθ' ἑκάστην διὰ τὰ ἐξετάζει τὰ
 » παράλια τῆς νήσου μας, προσορμισθὲν καὶ εἰς τὸ
 » μέρος τοῦτο, εὗρεν αὐτὴν καὶ ἔσωσεν ὡς ἐκ θαύμα-
 » τος. Ἡ σύζυγός μου εἶχε μετ' αὐτῆς καὶ τινὰς ἀδά-
 » μαντας, διὰ τῶν ὁποίων ἐλπίζω νὰ ἐξαγοράσω ἡδὴ
 » τὰς δυστυχεῖς ἀδελφάς μου. »

» Ἐν τούτοις εὐτύχησα μετ' οὐ πολὺ νὰ ἴδω καὶ
 » τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

» Εἶδον μετ' ὀλίγον καιρὸν τὸν ἱατρὸν τοῦτον συγ-
 » χωρήσαντά με νὰ τὸν ἐρωτήσω οἷαν ἔλαβεν ἔκβασιν
 » ἡ μετὰβασίς του εἰς Σμύρνην. « Εὖρον, μὲ εἶπε, μίαν
 » τῶν ἀδελφῶν μου ἔλθετε νὰ ἰδῆτε αὐτήν. Δὲν θὰ
 » ἀποφύγετε βεβαίως τὸ νὰ γενῆτε μάρτυς τῆς γνωρι-
 » μίας μας. » Ἐθαύμασα τὰ κάλλη τῆς νέας ταύτης,
 » καὶ μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος παρατήρησα ὅτ'
 » ἐκ τῆς συμβάσεως αὐτῇ δυστυχίας ἦτο λίαν συλλογισ-
 » μένη. [Ἀυτὴ μὲ ἔδειξεν ὅτι ἐλλείπει καὶ ἡ μία χεὶρ
 » τῆς ἀφαιρεθεῖσα ὑπὸ τινος τέρατος ἐν τοῖς δεινοπα-
 » θήμασι, θέλουσα νὰ ἀπαλλαχθῇ τῶν συνεπειῶν των.

» Ἡ ἀδελφὴ μου, μὲ εἶπεν ἀναστενάζουσα, ὑπῆρ-
 » ξε δυστυχεστέρα ἐμοῦ, διότι ἐκ φύσεως ἦτον ὡραιο-
 » τάτη· ὁ δὲ μουσουλμάνος εἰς τοῦ ὁποίου τὴν μερίδα
 » ἔπεσε, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὸ πολῦτιμον λάφυρον
 » οὗτινος κατέστη κύριος, ἵνα μὴ ἀφαιρεθῇ τοῦτο των
 » χειρῶν του, ἔφερε τὴν ἀτυχῇ Μαρίαν εἰς Σμύρνην.

» Ἐκεῖ αὖτις, ἐν λύπαις καὶ συλλογισμοῖς, ἔστρεφε συ-
 » χνά τὰ ὄμματα τῆς, πλήρη θακρύων πρὸς τὰ παρά-
 » λια τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς τῆς. Ἐὰν καὶ ἦγεν
 » ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἀνέσεως, δὲν ἔπαυεν ἐντοσούτῳ νὰ
 » ἀναστενάξῃ, ἐνθυμουμένη τὰς ἡμέρας τῆς εὐτυχοῦς
 » ἄλλοτε ζωῆς τῆς. Ἡ τύχη ἣ ἐγκαταλείψασα αὐτὴν,
 » ἤδη παρεσκέυαζε διὰ τὸ θυμὰ τῆς καὶ χειροτέρας
 » δοκιμὰς.

» Πλὴν ὁμως, ὅσον ἡ Μαρία ἦτον ὠραῖα, τοσοῦ-
 » τον εἶχε καὶ ψυχὴν καρτερικὴν καὶ γενναίαν.

» Ἡ βούλησίς τῆς ἦτο σταθερὰ καὶ ἀκλόνητος ἐ-
 » νώπιον ἐνὸς κυρίου, τοῦ ὁποίου διὰ νὰ κατασταθῇ
 » σύζυγος ὑποχρεοῦτο νὰ δεχθῇ τὴν πίστιν τοῦ Ἰσλάμ.
 » Ἡ Μαρία εἰς τὴν τοιαύτην τοῦ κυρίου τῆς ἀπαίτη-
 » τησιν, ἀπήντα ὅτι « προτιμώτερος εἶναι δι' αὐτὴν ὁ
 » θάνατος παρὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πίστιν τῶν πα-
 » τέρων τῆς. » Δὲν πιστεύω, εἶπεν ὁ Ἀλῆς, εἰς κόρην
 » τρυφερὰν, εἰς φύσιν ἀδύνατον, ἐγκαταλείμμενην, ἀ-
 » νυπεράσπιστον νὰ ὑπάρχῃ ἐπιμονὴ τοσοῦτον ἀκλόνη-
 » τος· θὰ μεταχειρισθῶ τοῦ λοιποῦ, ἀπέναντι τῆς αὐ-
 » θάδους, ἀπαντήσεώς τῆς περὶ τῆς αἰτήσεώς μου, τὰς
 » ἀπειλὰς· καὶ ἀφήσας πλέον τὴν περαιτέρω ὑπομονὴν
 » ἐγνωστοποίησε τῇ αἰχμαλώτῳ του « ὅτ' αὖριον αὕτη
 » δὲν θέλει γνωρίζει ἄλλην θρησκείαν παρ' ἐκείνην τοῦ
 » Προφήτου. »

» »

» Βαθεῖα σιγὴ βασιλεύει ἐντὸς τῆς κατοικίας τῆς
 » ἕως οὗ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος· ἀλλ' ὁμως ὕστερον, τί ὁ-
 » λολυγμοὶ ἐπλήρουν τὸν ἀέρα! τί θρῆνοι! τί τρομερὰ
 » σύγχυσις! ὁ Ἀλῆς τρέχει. . . . Ἡ Μαρία ἐξηπλω-

» μένη ἐπὶ τῆς κλίνης της ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς προ-
 » σηλωμένους εἰς τὸν οὐρανόν, τὴν εἰκόνα τοῦ θανάτου
 » ἐπὶ τοῦ προσώπου της, καὶ τὸ ἐγχειρίδιον καταβυθισ-
 » μένον διὰ τῆς ἰδίας χειρός της ἐντὸς τοῦ στέρνου
 » της. Μάτην αἱ περικυκλοῦσαι αὐτὴν γυναῖκες τὴν
 » κράζουσιν ἐκ τοῦ ὀνόματος. Μάτην αὗται ἐπιχειροῦσι
 » πᾶσαν περὶ τῆς ζωῆς της βοήθειαν. Ἡ δυστυχὴς δὲν
 » ὑπάρχει πλέον. »

Ποιήσαντες δὲ χρῆσιν τῆς περικοπῆς ὡς προλόγου
 ἐν τῷ δράματι, πιστεύομεν ὅτ' ὁ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως
 εἰς τὸ νὰ φωτίσῃ τὸ πανελλήνιον περὶ τῆς ὑπάρξεως
 τοῦ πράγματος ἐκπληρώθη· καὶ οὐδεμία τοῦ λοιποῦ μέ-
 νει ἀμφιβολία. Ἄς ψάλλωσι λοιπὸν ὅσον δύνανται παρα-
 τράγωδα οἱ ἐχθροὶ τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς συγγράμμα-
 σιν αὐτῶν, « ὅτ' Ἑλληνες ἐν τῇ κλασικῇ γῇ τοῦ Σω-
 » κράτους, τοῦ Ἐπαμινῶνδα καὶ τοῦ Περικλέους, δὲν
 » ἐφρίστανται. »

Ἄ ὁ συγγραφεύς.

Πρόσωπα τοῦ δράματος.

ΜΑΡΙΑ—Αἰχμάλωτος ἐκ τῆς καταστροφῆς Χίου.

ΑΛΗΣ.—Χιλιάρχος ἐκ τῶν γενιτσάρων καὶ κύριος τῆς
 Μαρίας.

ΦΑΤΜΕ.—Τροφὸς τοῦ Ἀλῆ καὶ συναιτέρα τῆς Μαρίας.

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ.—Θεὸς τοῦ Ἀλῆ καὶ σύμβουλος αὐτοῦ.

ΧΑΚΙΧΑ—Μαύρη δούλη τοῦ Σεραΐου τοῦ Ἀλῆ καὶ
 ὑπηρετρία τῆς Μαρίας.

ΙΣΜΑΗΛ—Μαῦρος δοῦλος καὶ ὑπηρέτης πιστὸς τοῦ Ἀλῆ.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ—Τοῦ σεραΐου τοῦ Ἀλῆ.

Τὸ δράμα ὑποτίθεται ἐν Σμύρνη.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Σκηνη Α'.

(Ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ χιλιάρχου Ἀλῆ καὶ ἐν τῷ γυναικονίτῃ.)

ΜΑΡΙΑ καὶ ΦΑΤΜΕ.

Μαρία (μόνη.)

ΜΑΡ. (φαίνεται ἐπὶ ἀνακλίντρου « Σοφᾶ » (παρὰ τούρκους καλουμένου). Αἶφνης φέρει τὴν χειρὰ τῆς ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς διαλογισμοῦ.) ὦ Θεέ! τὸ ἔλεός σου ἐπικαλέσθην πάντοτε καὶ ὅταν εἰς τὰς ἀγκάλας τὰς τρυφερὰς τῆς μητρός μου, ἀνέπνεον τὸν γλυκύτατον τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος μου ἀέρα. ὦ πατρίς! ὦ γλυκυτάτη καὶ ἀτυχῆς πατρίς μου! Σὲ εἶδον εἰς τὰς φλώγας, ὡς δάδα, καιομένην. Σὲ εἶδον εἰς τὰ αἵματα, ὡς δάμαλιν, κατεπνιγμένην. Βάρβαροι! σκληροὶ τύραννοι! κατηρράσθην καὶ αὐτὴν τὴν πλάσιν σας δόπαν εἶδον ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν μου τοὺς ἀτυχεῖς γονεῖς μου ὑπὸ τὴν ἀδυσώπητον μάχαιράν σας ἀποκεφαλισμένους! Κατηρράσθην τὴν πλάσιν σας, δόπαν εἶδον τοὺς ἀτυχεῖς συγγενεῖς καὶ συμπολίτας μου ἐν τῇ φρικτῇ τῆς ἀγχόνης σας θέσει κρεμαμένους! Ναὶ καὶ ἐσὺ, ἄθλιε! δεσπότη θέλεις νὰ σὲ ἀγαπήσω! ποῖος, λέγω, εἶσαι ἐσύ; ποῖα δὲ ἐγὼ τῆς ὁποίας τὸν ἔρωτα καὶ τὴν καρδίαν θηρεύεις; Πῶς θέλω ἀγαπήσει τὸν ὄνημιον τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος μου, τῶν γεννητόρων μου, τῶν συγγενῶν μου; Μακρὰν, μακρὰν ἀπὸ ἐμὲ ἡ φρικτὴ καὶ τρομερὰ αὕτη ἡμέρα! Μακρὰν, μακρὰν ἡ ἀγρία καὶ αἰμοχαρὴς εἰκὼν σου καὶ τῶν δημοφύλων σου! Ἐὰν ἡ ἀσπλαγχνὸς εἰμαρμένη μου κατεδίκασε τὸ θυμὸν τῆς εἰς

τοιαύτην τρομερωτάτην καταδίκην, προτιμώτερος δι' ἐμὲ εἶναι, δῆμιε! ὁ σκληρότερος θάνατος (ἐν ᾧ καιρῷ μονοδεῖ ἔρχεται ἡ Φατμέ).

ΦΑΤΜ. (πλησιάζουσα τὴν Μαρίαν). Ἐως πότε κυρά μου, θὰ σὲ βλέπω σκυθρωπήν; Ἐως πότε θὰ σὲ βλέπω κατηφὴν καὶ μὲ δάκρυα;

ΜΑΡ. Ἡ τόχη μου, Φατμέ! μὲ κατεδίκασεν εἰς δάκρυα καὶ πρέπει νὰ κλαίω.

ΦΑΤΜ. Δὲν εἶναι τάχα, κυρά μου! τρόπος νὰ μὲ εἰπῇς τὸ διατί;

ΜΑΡ. Διότι, Φατμέ! εἶμαι δυστυχής.

ΦΑΤΜ. Δυστυχής ἐσὺ, κυρά μου! ὁπότεν δ' Ἀλῆ μπέης, ὁ ἀφέντης μας σὲ λατρεύῃ;

ΜΑΡ. Εἶμαι, σὲ λέγω Φατμέ, διὰ τοῦτο δυστυχιστάτη!

ΦΑΤΜ. Κυρά μου! γνωρίζεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ καὶ ἡ φροντίς καὶ αἱ ὅλαι μου αἱ προσπάθειαι εἶναι τὸ νὰ σὲ ἰδῶ εὐτυχῇ. Θέλω νὰ μάθω τὸ διατί. Ὁ Ἀλῆ μπέης καθὼς δὲν σὲ λανθάνει, εἶναι νέος, εἶναι ὠραῖος ἄνδρας καὶ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ Παδισάχ. Αὐτὸς εἶναι πλουσιώτατος, ἔχει καὶ τόσα χωρία.

ΜΑΡ. Τί μὲ λέγεις; Φατμέ; Ὁ Ἀλῆς εἶναι μουσουλμάνος, ἐγὼ δὲ εἶμαι χριστιανή. Τί μὲ ὠφελεῖ ἡ νεότης του; τί μὲ ὠφελοῦν ἡ ὠραιότης, τὸ μεγάλο ἀξίωμα καὶ τὰ πολλὰ πλούτη του; Ἐγὼ εἶμαι χριστιανή· μᾶς ξεχωρίζει μία θρησκεία καὶ δι' αὐτῆς ἕνας εὐρὺς ποταμός.

ΦΑΤΜ. Κυρά μου! ἀπατᾶσαι καὶ λυποῦμαι διὰ τοῦτο παρὰ πολὺ. Ἡ θρησκεία καὶ ὁ εὐρὺς ποταμός δ-που μὲ λέγεις καὶ φοβᾶσαι, εἶναι ἕνας λόγος· μίαν μό-

νη λέξεις τὸ νὰ δημολογήσης τὸ κοράνιον τοῦ μεγάλου προφήτου καὶ

MAP. (τὴν διακόπτει καὶ τεταραγμένη) τοῦ προφήτου; (φέρουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰ ἄνω καὶ τὰς χεῖρας ἔχουσα μικρὸν ὑψουμένης πρὸς τὸν οὐρανόν.) Μὴ γένοιτο θεέ μου! Ἐγὼ, Φατμέ, τὸ κοράνιον; ἐγὼ τὸν προφήτην; Ἄπαγε! εἶμαι, σὲ εἶπον, χριστιανὴ καὶ θέλω μένει ἐν ὁλῇ μου τῇ ζωῇ εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν. Ἐγεννήθην ἀπὸ χριστιανούς, ἀνετράφην χριστιανικῶς, ἔμαθα νὰ προσεύχωμαι εἰς τὸν θεὸν κατὰ τὸ δόγμα τῆς ἐκκλησίας μου, καὶ μὴ με βιάσης νὰ βλασφημήσω. . . .

ΦATM. Κυρά μου! Σὲ εἶπα ὅτ' ἡ φροντίς φροντίς καὶ αἱ προσπάθειάί μου ὅλαι εἶναι νὰ σὲ καταστήσω εὐτοχῇ. Ἀνίσως ὁμῶς ἐπιμένεις εἰς τὴν ἀπόφασίν σου, φρικτὰ δεινὰ, φεῦ! σὲ περιμένουσιν. Ὁ Ἄλῃς ὅσον καλὸς εἶναι, τόσον καὶ θηρόν γίνεται, ὅταν κἀνεὶς ἐναντιωθῇ εἰς τὸ θέλημά του.

MAP. Ὅποῖα δεινὰ καὶ ἂν ἐπέλθωσιν, εἶμαι ἐτοίμη νὰ τὰ ὑποφέρω. Ἐστω καὶ ἂν ᾔναι τὰ μεγάλη-τερα μαρτύρια—ὁ θεὸς τῶν χριστιανῶν εἶναι μέγας!

ΦATM. Ἐγὼ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ ὅπου σὲ εἶπα δὲν ἔχω νὰ σὲ εἰπῶ καὶ μόνον σὲ λέγω σκέψου. . .

(ἀναχωρεῖ)

MAP. (ἐγείρεται ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου) θὰ σκεφθῶ ναί. Ἐσκέφθην καὶ εἶμαι ἐτοίμη νὰ ὑποστῶ πᾶν μαρτύριον—ὁ θεὸς εἶναι μέγας. . .

(ἀναχωρεῖ καὶ αὖτη).

Σκηνὴ Β'.
ΧΑΚΙΧΑ καὶ ΦΑΤΜΕ.

Χακιχά (μόνη)

ΧΑΚ. (ἔρχεται εἰς τὴν αἵθουσαν, ἀρχίζει νὰ διορθώῃ τὰ ἔπιπλα καὶ νὰ καθαρίζει τὰ διάφορα εἶδη τῆς αἰθούσης). Δὲν ἤξέρω, τί δουλίσαις εἶχαν ἡ νταντὰ τοῦ ἀφεντός μας καὶ ἡ κυρά μου. Ἀπὸ 'κεῖνο ὅπου καταλαβαίνω θὰ εἶχαν κάμνιὰ δουλιὰ πολὺ δύσκολη. Δὲν ἤξέρω, τί τρέχει. Ἡ νταντὰ Φατμέ ὅλο ἕνα παρακαλεῖ τὴν κυρά μου καὶ αὐτὴ ὅλο θυμομένα λόγια τὴν λέγει. Δὲν ἔμπορῶ νὰ καταλάβω, τί τρέχει! Κἄτι τι μὲ εἶπεν ὁ Ἰσμαήλ διὰ τὸν μπέη μας. Ὅμως αὐτὸς εἶναι ἴλιγον κοντούτσικος καὶ τὰ λόγια του δὲν τὰ πιστεύω. Αὐτὸς πέρνει, καθὼς λέγουν πολλοὶ, τὰ πράγματα μὲ τὴν μύτη καὶ ὄχι μὲ τ' αὐτί. Ἐγὼ χωρὶς ἄλλο σήμερα θὰ μάθω. Ἴσως θὰ ἔχουμε κἀνένα γάμο καὶ ἡ κυρά μου δὲν θέλει. Ὁ μπέης μας, ἀπὸ 'κεῖνο ὅπου βλέπω, τὴν ἀγαπᾷ, μὰ ἐγὼ φοβοῦμαι, μὴ αὐτὴ ἀγαπᾷ κἀνένα ἄλλον. Τὴν βλέπω κάμνιὰ φορὰ καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸν κόρφο τῆς ἕνα χαμαγλὶ (φυλαχτάριον) ὅσιν πρόσωπο καὶ μὲ πολλή τῆς λαχτάρα τὸ φιλᾷ νὰ ἰδοῦμε τί πρόσωπο εἶναι αὐτό. Ἐγὼ χωρὶς ἄλλο θὰ τὸ μάθω (ἐνῶ καιρῶ ὁμιλεῖ ἔρχεται ἡ Φατμέ).

ΦΑΤΜ. Ποῦ εἶναι ἡ κυρά σου Χακιχά;

ΧΑΚ. Δὲν ἤξέρω. Εὐγῆκε ἔξω· κατὰ τὸ περιβόλι τὴν εἶδα νὰ πηγαίνει, καὶ ἐγὼ ἤλθα νὰ διορθώσω τὴν σάλα.

ΦΑΤ. Τί ἠξεύρεις, Χακιχά, διὰ τὴν κυρά σου; πῶς τὴν βλέπεις; τί κάμνει ὅταν μένη μοναχὴ; μὴν ἔρχεται κάμνιὰ γυναῖκα καὶ τὴν ἀνταμώνει τὸν καιρὸν ὅπου ἐγὼ δὲν εἶμαι;

ΧΑΚ. Όχι νταντά Φατμέ! ή κυρά μου είναι δλο τόν καιρό μοναχή και δλο τόν καιρό κάτι λέγει με τόν νοῦ της· τὰ χεῖλια της βλέπω νά παίζουν, μὰ τί λέγει δέν ἤξέρω.

ΦΑΤΜ. Μήν εἶδες, Χακιχά, τήν κυρά σου καμνιά φορά νά διαβάζῃ κᾶνα κιετάπι (βιβλίον) ἀπό ἐκεῖνα τὰ κιετάπια ὅπου διαβάζει ὁ μπέης μας;

ΧΑΚ. Όχι, νταντά Φατμέ, κιετάπι δέν εἶδα νά διαβάζῃ· ἀλλά κείνο ὅπου εἶδα σέ τὸ λέγω. Καμνιά φορά βλέπω τήν κυρά μου πολὺ συλλογισμένην, καὶ σ' αὐτὴν τήν ὥρα παίζουν καὶ τὰ χεῖλια της. Ὑστερα βγαίνει ἀπὸ τὸν κόρφο της ἓνα χαμαγλί ὅσιν πρόσωπο καὶ με πολλή της λαχτάρα τὸ φιλά. Δέν ἤξέρω, νταντά Φατμέ! τί πράγμα νά ᾔηται. . . Ἐγὼ λέγω με τόν νοῦ μου μὴν εἶναι, ὁ πατέρας της; μὴν εἶναι ἡ μάνα της; ἢ κανέννας ἄλλος ἐδικός της; Αὐτὸ, ἀληθινά, δέν τὸ ᾔέρω.

ΦΑΤΜ. Τί εἶπες, Χακιχά! χαμαγλί ἀπὸ τὸν κόρφο της καὶ με πολλή της λαχτάρα τὸ φιλά;

ΧΑΚ. Ναὶ νταντά Φατμέ! Αὐτὰ εἶδα καὶ αὐτὰ σέ λέγω. Τίποτε ἄλλο δέν γνωρίζω.

ΦΑΤΜ. Καλὰ Χακιχά! πρόσεξε· ἂν ἰδῆς καὶ τίποτε ἄλλο νά ἔλθῃς ἀμέσως, νά με τὸ πῆς, καὶ θὰ ἔχῃς ἀπὸ ἐμένα καὶ ἀπὸ τὸν ἀφέντη μας μπαξίσι . . .
(φεύγει)

ΧΑΚ. Τώρα καταλαβαίνω. Ἐδῶ τρέχει δουλιὰ καὶ δουλιὰ καθὼς βλέπω, πολλή μεγάλη. Αὐτὰ τὰ ἔξε-τάσματα ὅπου με κάνει ἡ νταντά Φατμέ διὰ τὴν κυρά μου, κάτι τι τρέχει. Ἐγὼ τώρα θὰ παραμονεύω, τί κάμνει καὶ ποῦ πηγαίνει, καὶ ἀνίσως εἶναι κάμνιά δου-λιὰ καὶ δουλιὰ ποῦ ἔμπορεῖ νά κάμῃ κακὸ τὸν μπέην μας, θὰ τὸ εἰπῶ τῆς νταντᾶς Φατμές, καὶ πιστεύω νά

μέ δώκη, καθὼς μέ εἶπε, μπαξίσι (δῶρον), καὶ μέ τὸν Ἰσμαήλ νὰ μᾶς δώκη, ὁ ἀφέντης μας μπαξίσι καὶ τὸ ἐλευθεροχάρτι μας. . . (συλλογίζεται ὀλίγον). Καὶ πῶς τέτοια καλὴ κυρά ᾽σάν τὴν κυρά μου, νὰ τὴν κάμω κακό; ὄχι! ἐγὼ ἀπὸ τὴν κυρά μου καλὸ εἶδα, κακὸ δὲν εἶδα. . . ὁ θεὸς καὶ ὁ προρῆτης μας νὰ τὴν φυλάξουν ἀπὸ καμινὰ ἀδικιά.

(φεύγει καὶ αὐτὴ)

Σκηνὴ Γ'.

MARIA καὶ ΦΑΤΜΕ.

Μαρία (μόνη).

MAR. (περιπατοῦσα ἐν τῇ αἰθούσῃ καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν στρέφει τὰ ὄμματα της πρὸς τὰ ἄνω ὡς νὰ λέγῃ τι ἐν τῷ λογισμῷ της. Μετὰ τινος στιγμᾶς περιπάτου σταματᾷ) Θεέ! Ὑψιστε Θεέ μου! Ἐμελλεν ἄρα μέ τὴν ἐπονείδιστον αἰχμαλωσίαν μου νὰ ἴδω καὶ τὴν ψυχὴν μου καταβαρυμένην ἀπὸ τὰ σκληρὰ τῆς δουλείας μαρτύρια; Διατὶ Θεέ μου! δὲν ὥρισας καὶ ἐμοῦ τὸ τέλος, ὅταν ἔπιπτον ὠχροὶ ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν διμίων οἱ γονεῖς μου; ὦ μακάριοι! σεῖς ἵστασθε ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου ὡς μάρτυρες ἐστεφανωμένοι, ἐγὼ δὲ ἡ ὀρφανὴ αἰχμάλωτος, καὶ ἐγκαταλελειμμένη εἰς τῶν δημίων τὴν διάκρισιν. Οἴμοι! καὶ δοῦλοι καὶ κύριοι τὴν ἐξόμωσιν μέ προτύνουν. Θεέ μου, δίκαιε Θεέ μου! ἐνίσχυσόν με· οἱ λόγοι των εἶναι ἰοῦ πλήρεις· καὶ αἱ ὑποσχέσεις των κλονίζουσι καὶ τὴν σταθερωτέραν καρδίαν. Οἴμοι! μόνη καὶ μοναχὴ παλαίω μέ τὰς ἀνθρωπομόρφους τίρεις, μέ τὰς ἀνθρωπομόρφους υἱάινας, μέ τὰ σκληρότερα ἀνθρωπόμορφα θηρία! Μόλις ἔρχομαι ἐν τῷ φρικτῷ δεσμοτηρίῳ μου (ἐννοεῖ τὸν θάλαμόν της) νὰ συλλογισθῶ ὀλίγας στιγμᾶς· μόλις ἔρχομαι ἐν τῷ τόπῳ

τῆς οἰκτρᾶς καταδίκης μου νὰ κλαύσω τὰ φρικτὰ δεῖ-
νὰ μου καὶ νὰ δεηθῶ ἐν τῷ νῶ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὸν
σωτῆρα καὶ θεόν μου, ἐπικαλουμένη τὸ μέγα τοῦ ἔλεος,
πάραυτα, ὥς νὰ ἴγναι ἡ ὥρα αὕτη εἰς τοὺς διημίους
μου γνωστῇ, τρέχει κανεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ μὲ διακόψῃ.—
Φύλαξον, θεέ μου ! τὴν ὀρφανὴν δούλην σου. . . (ἐνῶ
κινεῖται νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀκούει ποδοπατή-
ματα καὶ σταματᾷ. . . ἀκροάζεται). Βεβαίως θὰ εἶναι
πάλιν κανεὶς των ἃς δεῖξω τῆς ψυχῆς μου γαλήνην . . .
ἐν τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἔρχεται ἡ Φατμέ.)

ΦΑΤΜ. (μετὰ πολλοῦ περιποιητικοῦ ὅρους). Βλέ-
πεις, κυρά μου ! πόσον σὲ ἀγαπῶ ; Ἐγὼ, μὰ τὸ ὄνο-
μα τοῦ μεγάλου προφήτου μας, ἡμέραν καὶ νύκτα σὲ
συλλογίζομαι. Ἐγὼ ὅσον ἀγαπῶ τὸν Ἀλῆ μπέη, τὸν
ὁποῖον ἀνέθρεψα μὲ τὸ γάλα μου καὶ ἐβάσταξα ἀπὸ
μικρὸν παιδὶ εἰς τὰ χέρια μου, ἄλλο τόσον ἀγαπῶ καὶ
ἐσένα, κυρά μου ! Εἶχα ἓνα παιδὶ τὸν μπέη μας, καὶ
τόρα ἔχω δύο : ἐσένα καὶ ἐκεῖνον ὁ θεὸς καὶ ὁ προ-
φήτης μας νὰ σᾶς χαρίζουν ζωὴν καὶ νὰ σᾶς φυλάτ-
τουν ἀπὸ κάθε κακόν. Οἱ Γκιαοῦροι, κυρά μου ! ὅπου
ἀγαπᾶς καὶ μένεις εἰς τὴν πίστιν τους, σήμερον ἢ αὔ-
ριον χάνονται ἀπὸ τῆς γῆς τὸ πρόσωπον. Κάνεις δὲν
θέλει νὰ τοὺς ἡξεύρῃ, μάλιστα σὲ δύο τρεῖς ἡμέραις,
καθὼς ἀκούω ἀπὸ πολλοὺς ἐδικούς μας, τοὺς σφάζουν
ὅλους. Οἱ πιστοὶ τῆς ἀγίας μας πίστεως—τοῦ ντίν-Ἰσ-
λάμ, τρίζουν τὰ δόντιά τους δι' αὐτοὺς, καὶ δὲν βλέ-
πουν τὴν ὥρα, πότε θὰ τοὺς εἰποῦν « βάλλετε σπαθί
σ' αὐτὰ τὰ σκυλιά. » Ἔως τώρα ὅπου ἔζησαν στὸν
κόσμον, κυρά μου ! εἶναι τὸ μερχαμέτι (τυμπάθεια) τὸ
μεγάλο τοῦ παδισάχ, αὐτὸ τοὺς ἐβάσταξεν. Ὅμως τὸ
μερχαμέτι αὐτὸ καὶ τὸ κιερέμ (ἔλεος) δι' αὐτοὺς τοὺς

χιντζίρ (κακούργους), ἔσβυσαν πλέον ἀπὸ τοῦ προφήτου μας τὸν νόμον. Ἐ! κυρά μου, σὲ λέγω ὅλα αὐτὰ διατὶ σὲ ἀγαπῶ.

ΜΑΡ. Σὲ εὐχαριστῶ, Φατμέ! Ἐγὼ ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς σὲ ἐγνώρισα ὥσάν μητέρα μου καὶ σὲ τιμῶ καὶ σὲ ἀγαπῶ. Ἀλλὰ, σὲ ἐρωτῶ· εἶναι καλὸν νὰ ἀλλάξῃ τὴν πίστιν τοῦ ἑνας θεοφοβούμενος ἀνθρωπος, ἀνδρας εἶναι εἴτε γυναῖκα; ὁ θεὸς δὲν θὰ τὸν συγχωρήσει, Φατμέ μου! δι' αὐτό. Αὐτὸς ἄλλαξε τὴν πίστιν τοῦ γένους του — τῆς φυλῆς του. Ἐγὼ σὲ εἶπα τόσαις φοραῖς καὶ σὲ λέγω πάλιν «ἐκεῖνο θπυ γῦρα ἀπὸ τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μάνα μου, ἐκεῖνο θὰ πιστεύω, ἐκεῖνο θὰ δοξάζω, καὶ θὰ προσκυνῶ.»

ΦΑΤΜ. Ἀλλὰ σὲ τὸ ἐμποδίζει ἡ θρησκεία μας — τὸ κοράνιον. . . .

ΜΑΡ. Εἶμαι Φατμέ χριστιανή, καὶ χριστιανὴ θὰ μένω εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν.

ΦΑΤΜ. Σὲ λυποῦμαι, κυρά μου! κρίμα εἰς τὰ νῆατα σου. Τὰ πράγματα, καθὼς ἔφθασαν, κρίμα εἰς τὴν ζωὴν σου. Ὁ Ἀλῆ μπέης σὲ ἀγαπᾷ καὶ σὲ ἀγαπᾷ πολὺ. Εἶναι ἕτοιμος νὰ σὲ κάμῃ πρώτην χανοῦμ τοῦ χαρεμιοῦ του καὶ νὰ σὲ δώκῃ καὶ ὅλην τὴν ἐξουσίαν τοῦ σεραΐου του εἰς τὰ χέρια σου, φθάνει μόνον νὰ εἰπῇς δύο λόγους, δύο λέξεις μόνον τοῦ κορανίου, νὰ ὁμολογήσῃς, λέγω, τὴν πίστιν τοῦ μεγάλου προφήτου. . . .

ΜΑΡ. Ὁ θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ! Σὲ εἶπα Φατμέ, δι' εἶμαι χριστιανὴ καὶ χριστιανὴ θὰ ἀποθάνω.

ΦΑΤΜ. Τὸ κρίμα, κυρά μου! εἰς τὸν λεμόν σου, ὅ, τι καὶ ἂν ἔλθῃ εἰς τὸ κεφάλι σου, ἐστὶ εἰσαὶ μόνῃ αἰτία τῆς δυστυχίας σου—ὁ θεὸς καὶ ὁ προφήτης μας,

ὁ προστάτης τοῦ ντίν-ισλάμ νὰ σὲ ἀλλάξουν τὴν γνώμην.

(ἀναχωρεῖ)

ΜΑΡ. Ὁ, τι καὶ ἂν συμβῇ εἶπα, καὶ πάλιν λέγω « εἶμαι ἐτοίμη, ὡς μάρτυς τῆς πίστεως τοῦ ἐσταυρομένου μας, νὰ τὸ ὑποφέρω. » Δὲν μὲ τρομάζουν μήτε μαρτύρια, μήτε βασανισμοὶ, δταν ἡ ψυχὴ μου θὰ ἀξιωθῇ τὸν στέφανον τῆς οὐρανοῦ βασιλείας του. Τόσοι καὶ τόσοι, ἄλλοι μάρτυρες ἔπαθαν διὰ τὸ ὄνομά του, ἅς πάθω λοιπὸν σήμερον καὶ ἐγώ.—Γενηθεῖτω τὸ θέλημα τοῦ κυρίου μας !!!

(ἀναχωρεῖ καὶ αὐτὴ)

~~~~~  
ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Σκηνὴ Α΄.

ΑΛΗΣ καὶ ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ.

Ἄλῃς (μόνος).

ΑΛ. φαίνεται καθήμενος ἐπὶ τινος καθήσματος ἐν ἰδιαιτέρῳ ὀωματίῳ τῆς κατοικίας του, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ λαμπρὰ ἐπλοδήκη του μετὰ διαφόρων πολυτίμων ὀπλων. Μετὰ πολλὴν ὥραν βαθείας σκέψεως καὶ συλλογισμοῦ, ὡς ἀφύπνου ἀφυπνούμενος στρέφει τὰ ὄμματά του πρὸς τὴν θέσιν τῶν ὀπλων καὶ μετὰ φωνῆς σοβαρᾶς καὶ ὀρυμίας.) Ποῖος εἶσαι ἐσὺ Ἄλῃ; Ποῖον εἶναι τὸ ἀξίωμα σου; Ποία ἡ ἐξουσία σου, καὶ ἔχεινες αἰχμάλωτος μιᾶς γκισούρισας, μιᾶς σκλάβας σου; Ἀ! Δὲν θέλω νὰ ἀκούσω πλέον δι' αὐτήν. Δὲν θέλω νὰ μὲ εἴπῃ κἀνεῖς πλέον καλὸν ἢ κακὸν δι' αὐτήν. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν στιγμὴν θὰ γείνω θηρίον, θὰ γείνω τύραννός της, θὰ γείνω ἄγριος δεσπότης της. Ἀς λείψῃ πλέον

τὸ ἔλεός μου δι' αὐτήν. Ἄς λάβω τὴν θέσιν μου ὡς δεσπότης τῆς. Ἄς μάθῃ ὅτ' εἶναι δούλη μου ἐκ τῶν ὀπλων καὶ ἐγὼ δεσπότης τῆς. Θέλω τὴν βάλλει εἰς ἔργα ποταπὰ μετὰ τῶν ἀθλιεστέρων δούλων μου, διὰ νὰ μάθῃ ἕως ποῦ τὴν ἔσυραν ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ ἀφροσύνη τῆς. . . . (παύει τὴν ὁμιλίαν καὶ πίπτει πάλιν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν βαθείας σκέψεως καὶ συλλογισμοῦ· ἀλλ' ἤδη ὀλίγα μόνον λεπτά). Ἀλλὰ τί λέγω; τὴν Μαρίαν! τὴν Μαρίαν τῆς ὁποίας τὰ κάλη μὲ φλογίζουν καὶ ἡ γνώσις τῆς μὲ κάμνει νὰ τὴν θαυμάζω; ὅχι· πῶποτε θὰ φθάσω εἰς τοιαύτην σκληρότητα, εἰς τοιαύτην θηριωδίαν. Εἶμαι ἄνθρωπος! καὶ ὁμῶς μὲ καταφρονεῖ καὶ ἀντίσταται εἰς τὸ θέλημά μου. Ἄρα θὰ εἶχε τοιαύτην καρδίαν ἡ Μαρία, ἐὰν ἡ θρησκεία δὲν τὴν υποχρέωνεν εἰς τοῦτο; θὰ εἶχον ἐγὼ τοιαύτην ἀπαίτησιν ἀπ' αὐτὴν, ἀνίσως ὁ νόμος τοῦ προφήτου μας — τὸ κοράνιον δὲν μὲ τὴν ἐπέβαλλεν; Ναὶ ἡ θρησκεία, ἡ θρησκεία εἶναι ὅπου φέρει σήμερον ὅλα τὰ δυστυχήματά μας· καὶ, καθὼς μὲ εἶπεν ἡ νταντὰ μου, κάνεις λόγος φρόνιμος δὲν τὴν πείθει πλέον. Ἡ νταντὰ Φατρὲς εἶναι γυναῖκα γνωστικὴ καὶ οἱ λόγοι τῆς δὲν πίπτουν κάτω· ἀλλὰ μὲ εἶπεν, « ὅτ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀβγάλη κανεὶς ἀπὸ τὸ κεφάλι τῆς γκιουρίσας τὸ μεγάλο κρίμα διὰ τὴν πίστιν τῆς. — Δὲν ἦλθε καὶ ὁ Μουσταφᾶς διὰ νὰ ἰδῶ, τί θέλει μὲ εἰπεῖ καὶ αὐτός. Ὁ θεὸς μου εἶναι φρόνιμος ἄνθρωπος καὶ ὑπομονητικός. Εἰς ὅσας ὑποθέσεις μου τὸν ἐζήτησα γνώμην πάντοτε μὲ ἔδωκε καλὴν συμβουλὴν. Μ' ἔρχεται, ἀληθινὰ, νὰ σκοτιωθῶ ἀπὸ τὸ κακόν μου (καὶ πάλιν πίπτει εἰς σκέψεις καὶ συλλογισμοὺς, ἀλλ' ἐνῶ σκέπτεται ἔχων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω κεκυρτίαν καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρα-

τουμένην, κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ὥραν ἔρχεται καὶ ὁ Μουσταφᾶς).

ΜΟΥΣ. (χαιρετῶν ἐθαφιαίως τὸν Ἀλῆ μπέην). Πάλιν σὲ βλέπω συλλογισμένον, Ἀλῆ μπέη !

ΑΛ. Τὸ ἄστρον μου, Μουσταφᾶ νταή, εἶναι κατηρραμένον.

ΜΟΥΣ. Καὶ πῶς εἶναι ἡ δουλιαῖς σου, μπέη μου ;

ΑΛ. Κακιαῖς καὶ ὄλον ἓνα κακιαῖς. Θὰ σκοτωθῶ, Μουσταφᾶ νταή ! θὰ σκοτώσω, μὰ τὸν προφήτην μας, καὶ αὐτήν.

ΜΟΥΣ. Ἐχε ὑπομονὴν, σὲ λέγω, Ἀλῆ μπέη· καὶ ὅλα θὰ ἔλθουν δεξιὰ. Εἰπέ με μόνον, τί ἔκαμεν ἕως τώρα ἡ Φατμέ. Τὴν ὠμίλησε καὶ τὴν εἶπε ὅσα ἐκ τῆς ἐπιμονῆς της ἐμποροῦν ν' ἀκολουθήσουν δυστυχήματα ;

ΑΛ. Ναὶ τὴν ὠμίλησε, τὴν εἶπεν· ἀλλὰ αὐτὴ μένει εἰς τὴν ἀπόφασίν της ἀκλόνητος. Ἐγὼ, Μουσταφᾶ νταή, ὅπως κατήντησαν τὰ πράγματά μας ἐντρέπομαι πλέον καὶ ἀπὸ τὸν κόσμον. Τί θὰ εἰποῦν οἱ ἐχθροί μου ; τί θὰ εἰποῦν οἱ γκιοῦροι ὅταν ἀκούσωσιν, ὅτι μία σκλάβα ἀπὸ τὴν φυλὴν τοὺς μὲ κατεφρόνησεν ; Αὐτὸ πολὺ μὲ κατεβάζει ἀπὸ τὴν ὑπόληψίν μου καὶ δὲν θὰ τὸ ὑποφέρω.

ΜΟΥΣ. Σὲ εἶπα, μπέη μου, νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν, μὲ τὴν βίαν κἀνένα καλὸν δὲν γίνεταί. Στείλῃς ἀμέσως νὰ φέρῃς ἐδῶ τὴν Φατμέ, θέλω ν' ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα της ὅλα τὰ τρέχοντα. Ἐγὼ πηγαίνω διὰ μίαν σιγμὴν εἰς τὸ σπῆτι, καὶ εὐθὺς ἔρχομαι. . .

(ἀναχωρεῖ)

ΑΛ. Ἄς ἴδωμεν. Ὁ θεὸς μου εἶναι ἄνθρωπος μὲ πολλὴν γνῶσιν καὶ μὲ πολλὴν ἰκανότητα. Πιστεύω πολὺ νὰ γεννήσῃ ὁ νοῦς τοῦ κἀνένα σχέδιον διὰ τὴν ὑπόθε-

σίν μας. — Έως νά ἔλθουν, ἄς υπάγω καί ἐγὼ ὀλίγα  
λεπτά εἰς τὸν κῆπον, ἴσως καί διασκεδάσει ὁ νοῦς μου.  
— (ἀναχωρεῖ καὶ οὗτος)

Σκηνὴ Β'.

ΑΛΗΣ, ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ καὶ ΦΑΤΜΕ.

Ἀλῆς (μόνος).

ΑΛ. (ἔρχεται εἰς τὴν αἵθουσάν του, κάθεται ἐπὶ  
τοῦ ἀνακλίντρου μὲ ἔγγραφον εἰς χεῖρας καὶ σιωπηλῶς  
ἀναγινώσκει αὐτό). Ἰδοῦ, ὅποیان ὑπόληψιν χαίρω εἰς τὸ  
δοβλέτι. Ἰδοῦ, πῶς μὲ τιμοῦν οἱ μεγαλήτεροι τοῦ δοβλε-  
τιοῦ ἄνθρωποι, καὶ ἐγὼ εἶμαι δυστυχής ! Ναὶ δυστυχής,  
διότι ἀγαπῶ καὶ δὲν ἀγαπῶμαι ! Καὶ ποῖον ἄρα εἶναι  
τὸ αἷτιον τῆς τοιαύτης τύχης μου ; Ἡ θρησκεία καὶ  
μόνον ἡ θρησκεία, ἀλλ' ἐάν. . . . (ἐν αὐτῇ τῇ στιγμῇ  
ἔρχεται μετὰ σπουδῆς καὶ ὁ Μουσταφᾶς).

ΜΟΥΣ. Ἰσως ἄργησα, Ἀλῆ μπέη. . . — Ἦλθεν  
ἡ Φατμέ ;

ΑΛ. Τὴν περιμένω. Ὁ Ἰσμαήλ, μὲ εἶπεν, ὅτι ἀ-  
μέσως ἔρχεται. . . . (ἐν τῇ ὁμιλίᾳ φθάνει καὶ ἡ Φατμέ).

ΦΑΤΜ. (πρὸς τὸν Ἀλῆ μπέη). Μὲ ἐζητήσετε,  
μπέη μου ! . . . τί μὲ θέλετε ;

ΜΟΥΣ. Ἐγὼ σὲ θέλω νταντὰ Φατμέ. Εἶδες τὴν  
γκιαούρισα ;

ΦΑΤΜ. Τὴν εἶδα καὶ ὠμίλησα μαζῇ της πολλά . . .

ΜΟΥΣ. Τί τὴν εἶπες καὶ τί σὲ εἶπε, παρακαλῶ  
νά ἀκούσω.

ΦΑΤΜ. Τὴν εἶπα, Μουσταφᾶ νταῆ, ὅσα ἔχοφεν  
ὁ νοῦς καὶ τὸ κεφάλι μου, ἀλλὰ αὐτὴ μὲ εἶπεν « ἀ-  
δύνατον εἶναι, Φατμέ, νά ἀφῇκω ἐγὼ τὴν πίστιν μου.  
Ἐγὼ χριστιανὴ εἶμαι καὶ χριστιανὴ θὰ ἀποθάνω. »  
Τὴν εἶπα πάλιν ὅτι μὲ τὸ πείσμα της αὐτὸ κακὸν θὰ

ἔχει τέλος, ὁμως αὐτὴ μὲ ἀπάντησεν « ἐγὼ, Φατμέ, εἶμαι ἐτοίμη νὰ χύσω καὶ τὸ αἷμά μου, ἐὰν ἡ χρεὶα τὸ καλέσῃ. . . . »

ΑΛ. Τί δυστυχία !

ΜΟΥΣ. Δὲν τὴν εἶπες ὅτι ἡ θρησκεία μας δὲν θὰ τὴν κάμει κανένα κακόν, καὶ ὅτι αὐτὴ θὰ ἀξιωθῇ πολλὰ καλὰ ἀπὸ τὸν μπέη μας, καὶ ἀπ' ὅλους ἡμᾶς τοὺς συγγενεῖς του ;

ΦΑΤΜ. Ὅλα αὐτὰ τῆς τὰ εἶπα. Ὅμως αὐτὴ τὸν σκοπὸν τῆς καὶ τὸ κεφάλι τῆς. Αὐτὴ, Μουσταφᾶ νταή, εἶναι μνηὰ κακιὰ γκιαούρισα, καὶ τὸ κεφάλι τῆς ἀπὸ λόγους δὲν πέρνει.

ΜΟΥΣ. Ἐγὼ ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν βλέπω τίποτε ἄλλο, εἰμὴ νὰ ἔλθῃς ὁ ἴδιος Ἀλῆ μπέη νὰ τὴν ἀνταμώσῃς. Κατὰ πρῶτον ἄρχισε μὲ τὸ καλόν, ἀλλ' ἂν ἰδῇς ὅτ' οἱ καλοὶ λόγοι σου δὲν πιάνουν τόπον, μεταχειρῆσου ἔπειτα τοὺς φοβερισμούς. Αὐτὸ εἶναι πλέον τὸ τελευταῖόν μας μέσον.—Εἶναι καιρὸς πρέπει νὰ ὑπάγω, διότι μὲ περιμένουν. . . .

(ἀναχωρεῖ)

ΦΑΤΜ. Πηγαίνω καὶ ἐγὼ, παιδί μου Ἀλῆ μπέη ! καὶ ὁ θεὸς καὶ ὁ προφῆτης μας νὰ ἴσῃ ἦναι γιαρτιμ-τζίδες (βοηθοί).

ΑΛ. Νταντὰ Φατμέ ! θὰ εἶσαι καὶ ἐσὺ ὅταν τὴν ἀνταμώσω.

ΦΑΤΜ. Ἐγὼ δὲν λείπω ἀπὸ τὸ σπῆτι, ἐκεῖ θὰ εἶμαι. Ἴσως δώσῃ ὁ θεὸς καὶ ὁ προφῆτης μας καὶ γυρίσει ἡ γνώμη τῆς.

(ἀναχωρεῖ καὶ αὐτὴ)

ΑΛ. Ὡς ἰδοῦμεν καὶ τοῦτό μας τὸ σχέδιον, καὶ ἂν ἐπιτύχῃ, πρέπει νὰ χρεωστῶ, ἀληθινὰ τὴν χάριν

εἰς τὸν θεῖόν μου. Ἄς πάρω μαζῇ μου καὶ κἀνὲν ἀκριβὸν μπιρλάντιον. Ἴσως καὶ μὲ τοῦτο τὴν κάμω νὰ κλίνῃ καλῆτερα εἰς τοὺς λόγους μου. . .  
(ἀναχωρεῖ καὶ οὗτος).

~~~~~  
ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

Σκηνὴ Α'.

ΜΑΡΙΑ, ΑΛΗΣ καὶ ΦΑΤΜΕ.

Μαρία (μόνη).

ΜΑΡ. (ἐν τῇ αἰθούσῃ της ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καθημένη, καὶ μετὰ τινας στιγμὰς διαλογισμοῦ.) Τὶ νὰ δηλεῖ τὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον εἶδον ἀπόψε; Ἡ καρδιά μου ἀκόμῃ τρέμει. Τὶ νὰ δηλοῖ ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος ὄψυς ὃς τις εἵρχετο νὰ μὲ καταφάγῃ; Γνωρίζω, νέα σχέδια — νέους πλάνους πάλιν ἐτοιμάζουσιν. Αὐτὴ ἡ Φατμέ, ἀπὸ τὸ πρόσωπον, ἂν τὴν ἰδῇ κἀνείς, πάραυτα φέρει εἰς τὸν νοῦν του τὸν φαρμακερὸν ἐκεῖνον ὄφυν — τὴν ἀνθρωποκτόνον ἔχιδαν. Ἀπὸ τοὺς λόγους της, ἀπὸ τὰς υποκρίσεις της, ἀπὸ τὰ βλέμματά της βλέπει κἀνείς μίαν, ἀληθῶς, κακοῦργον. Δὲν μὲ ἀρνίει οὔτε μίαν στιγμήν ἡσυχον. Πότε ἔρχεται νὰ μὲ εἰπῇ κάτι τι νέον ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν της. Πότε πάλιν προσποιεῖται ὅτι μὲ λυπεῖται, καὶ αὐτὴ ὅλον ἐν σκάπτει τὸν τάφον μου. Προχθὲς ἀκόμῃ ὅταν ὠμιλήσαμεν καὶ ἔφυγε δυσαρεστημένη, καὶ ὅταν ἐγὼ κατέβην πρὸς στιγμήν εἰς τὸν κήπον διὰ νὰ πάρω ὀλίγον καθαρὸν ἀέρα καὶ νὰ διασκεδάσω τὴν λύπην μου, αὐτὴ ἦλθεν ἀμέσως εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ εἶχεν μετὰ τῆς ὑπηρετρίας ἀρκετὰς ὁμιλίας. Τὴν ἤκουσα καὶ ἐστάθην ὀλίγον παράμερα ἕως ὅτου ἀνεχώρησεν. Τὴν φωνὴν της ἤκουον, ἀλλὰ τὰς ὁμιλίας

των δὲν ἐξεχώριζα, ὅ, τι καὶ ἂν ἦναι ὀλίγον μὲ μέλ-
λει. . . (σταματᾷ καὶ στρέφει τὰ βλέμματα πρὸς τὴν
θύραν τῆς αἰθούσης. Αὐτὴν δὲ τὴν στιγμὴν ἔρχεται ἡ
Φατμέ.)

ΦΑΤΜ. Κυρά μου! ὁ ἀφέντης, ὁ μπέης μας θέ-
λει νὰ σὲ ἰδῇ καὶ μ' ἔστειλλεν νὰ σ' ἐρωτήσω, ἂν ἔχῃς
καιρόν.

ΜΑΡ. Ἐλεύθερος νὰ ἔλθῃ καὶ χωρὶς ἐρώτησιν,
Φατμέ! Εἶναι ἀφέντης μου, εἶναι κύριός μου καὶ ἐγὼ
σκλάβα του. Ἐμπορεῖ κάθε καιρόν νὰ ἔρχεται
(ἡ Φατμέ φεύγει βιαστικῇ καὶ μετὰ τινα λεπτὰ ἔρχον-
ται ὅ, τε Ἄλῃς καὶ ἡ Φατμέ).

ΑΛ. (βαδίζει μετὰ τοῦ ἀγερῶχου ἐκείνου τῶν Γε-
νιτσάρων ἡθους πρὸς τὴν Μαρίαν, ἡ δὲ Φατμέ ἀκολου-
θεῖ ὀπισθεν τοῦ βήματά τινα).

ΜΑΡ. (ἰδοῦσα τὸν Ἄλῃν ἀσυκῶνεται ἀπὸ τὸν τό-
πον τῆς).

ΑΛ. (πλησιάζων). Μὴ ταράττεσαι Μαρία. Ἐγὼ
εἶχα πολλὸν καιρόν νὰ σὲ ἰδῶ, καὶ ἤλθα νὰ μάθω ἀπὸ
τὸ στόμα σου, πῶς περνᾷς εἰς τὸ σεράϊ μου (ἐννοεῖ
τὸ παλάτιον). Κάθῃσαι θὰ καθήσω καὶ ἐγὼ, διότι θέλω
ὀλίγα λεπτὰ νὰ ὁμιλήσωμεν. . . . (πρὸς τὴν Φατμέ.)
Εἰπὲ νταντὰ εἰς τὸν Ἰσμαήλ νὰ μὲ γεμίσῃ τὸ τσιμποῦ-
κι καὶ φέρεμέ το. . . (ἐν ᾧ ἡ Φατμέ ὑπάγει διὰ τὸ
τσιμποῦκι, πρῶτον ὁ Ἄλῃς καὶ κατόπιν ἡ Μαρία κά-
θηνται ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.) Ναί, ἤλθα νὰ καθήσω
μαζῇ σου ὀλίγον Μαρία, καὶ ἂν ὁ νόμος τοῦ προφήτου
μας ἐμποδίζει τὸν ἄνδρα νὰ κάθῃται μὲ γυναῖκα, ἐκτός
τῆς νομίμου γυναικὸς τοῦ, ἐγὼ ὅμως ἔχω ξεχωριστὸν
δικαίωμα, διότι εἶσαι χριστιανὴ καὶ σκλάβα μου, καὶ εἰς
τὸ κιετᾶπι μας δὲν προσκρούω. . . (ἤδη φέρει καὶ ἡ

Φατμέ τὸ τσιμποῦκι, τὸ δίδει εἰς τὸν Ἀλῆν μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης τάξεως καὶ ὀπισθοχωρεῖ ὀλίγον μακρὰν τοῦ ἀνακλίντρου.) Ναί, δὲν γίνομαι παραβάτης του. . .

ΜΑΡ. Καὶ τί ὁμιλίαν θὰ κάμωμεν μαζῇ μπέη! Ἐγὼ εἶμαι κιολᾶς—σκλάβά σου, καὶ ἐσὺ εἶσαι ἀφέντης—κύριός μου!

ΑΛ. Καὶ ἂν ᾔῃσαι σκλάβά μου, δὲν εἶσαι ἄνθρωπος; θέλω νὰ μάθω πῶς περνᾷς ἂν σὲ ὑπηρετοῦν καλὰ οἱ ἄνθρωποι μου, καὶ ἂν ἔχῃς ὅλας τὰς ἀναπαύσεις σου, καθὼς ἔχω αὐστηρὰν παραγγελίαν διὰ τοῦτο.

ΜΑΡ. Τὸ φωμί, μπέη! θὰ μ' εὐγῇ ἀπὸ τὰ ὁμμάτια, ἂν εἰπῶ ὅτι δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη. Ὅλα μὲ εἶναι καλὰ ὥσάν θέλει ὁ θεός, καὶ κἀνένα παράπονον δὲν ἔχω οὔτε ἀπὸ φαγητὸν, οὔτε ἀπὸ ὑπηρεσίαν. Ὅλοι τοῦ σεραΐου μὲ κυτᾶζουν εἰς τὰ ὁμμάτια μὴ θέλω τίποτε. Ὁ θεός νὰ σὲ πολυχρονᾷ μπέη! καὶ νὰ αὐξάνῃ καὶ τὴν δόξαν σου.

ΑΛ. (μὲ τὴν ὁμιλίαν τῆς Μαρίας εὐχαίνει ἀπὸ τὸν κόρπον του ἐν ὥραϊον μπιρλάντιον (εἰς δακτυλῦδιον) καὶ τῆς τὸ ἐγχειρίζει.

ΜΑΡ. (λαμβάνουσα αὐτό.) Σὲ εὐχαριστῶ, μπέη! πολλὰ μὲ ἔχεις ἕως τώρα καλὰ.

ΑΛ. Ναί, ἀλλὰ ἐγὼ μανθάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μου, ὅτι κλαίεις πάντοτε, καὶ μάλιστα ὅτι καταρρᾶσαι τὴν τύχην σου, καὶ λέγεις, ὅτι εἶσαι δυστυχής.

ΜΑΡ. Αὐτὸ, μπέη μου! δὲν ἐμπορῶ νὰ τὸ κρύψω, εἶμαι χριστιανὴ καὶ μόνη καὶ μοναχὴ μέσα εἰς τοὺς ντίν-ισλάμας τοῦ σεραΐου.

ΑΛ. Τοῦτο εὐχολὰ διορθώνεται, φθάνει μόνον νὰ θελήσῃς, καὶ θὰ εἶσαι ἡ πρώτη δέσποινα—χανοῦμ τοῦ σεραΐου μου.

MAP. Τὶ λέγεις, Ἀλῆ μπέη;

ΑΛ. Ναί· θὰ σὲ δώκω δλην τὴν ἐξουσίαν τῆς περιουσίας μου, θὰ σὲ κάμω πρώτην κυράν τοῦ χαρεμνιοῦ μου, καὶ θὰ εἶσαι τὸ δένειν καὶ τὸ λύειν ἐντὸς τοῦ σεραῖου μου—καὶ ἀκόμη. . . .

MAP. Καὶ πῶς δύναται νὰ γενῇ τοῦτο, Ἀλῆ μπέη! ὅταν ἐγὼ εἶμαι χριστιανὴ καὶ σκλάβα σου;

ΑΛ. Χριστιανή; σκλάβα; Αὐτὰ μὲ δύο μόνον λέξεις τελειώνουν.

MAP. Καὶ πῶς τάχα;

ΑΛ. Νὰ ὁμολογήσῃς τὴν πίστιν τοῦ Ἰσλάμ — νὰ προσκυνήσῃς τὸν μέγαν προφήτην, καὶ. . .

MAP. (τὸν διακόπτει). Ἐγὼ, Ἀλῆ μπέη! τὴν πίστιν τοῦ Ἰσλάμ; ἐγὼ νὰ προσκυνήσω τὸν . . . ὁ θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ ἀπὸ τιαυτὴν βλασφημίαν. Προτιμῶ κάλλιον θάνατον!

ΑΛ. (Ἀλλάσει πάραυτα ὕφος.) Γνωρίζεις ὅτι εἶσαι σκλάβα;

MAP. Τὸ γνωρίζω· ἀλλὰ, τί μὲ τοῦτο;

ΑΛ. Εἶσαι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, καὶ ἔχω δικαίωμα νὰ σὲ κάμω ὅ, τι θέλω.

MAP. Ναί, τὸ σῶμά μου μόνον, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν μου ὄχι. Εἶμαι χριστιανὴ καὶ θὰ ἀποθάνω εἰς τοῦ Χριστοῦ μας τὴν πίστιν.

ΑΛ. (φρυάττων) **Κιαφύρισα** (καχότροπη)! Ὑστερον ἀπὸ δύο ἡμέρας, ἦ τὴν πίστιν τοῦ προφήτου δέχεσαι, ἦ μεγάλα βάσανα καὶ τυραννίαι σὲ περιμένουν. Ἀγνώμων φυλή! θέλει μάθῃς ὅτι ἀτιμωρητὶ δὲν καταφρονεῖται τὸ θέλημά μου (ἐγείρεται ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου).

ΦΑΤΜ. Μὴ συγχύζεσαι, μπέη μου! μὴ συγχύζεσαι δι' αὐτὴν τὴν χιντζὶρ (καχοῦργον) γκριαούρισαν. Θὰ

τὸ μετανόησει, ἀλλὰ τὶ τὸ ὄφελος. . . .

ΜΑΡ. (Ἐχει τοὺς ὀφθαλμοὺς καταγῆς καὶ οὔτε λέξιν πλέον ἀποκρίνεται).

ΑΛ. (Ρίπτων βλέμμα ἐπὶ τῆς Μαρίας ἀγριωπὸν) Πηγαίνω, καὶ θέλ' ἴδεις. . . ἀχάριστη. . . .
(ἀναχωρεῖ λίαν ὀργισμένος).

ΦΑΤ. (Πρὸς τὴν Μαρίαν ἱκανοποιημένη δῆθεν ἐξ αὐτῆς τῆς περιστάσεως.) Δὲν σέ τὰ εἶπα ; εἶδες τώρα ; ἔχασες ἀπὸ τὸν μπέη μας ὁ, τι εἶχες, καὶ ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ ἀπὸ τὰ χειρότερα. . . .

ΜΑΡ. Χωρὶς νὰ ἀποκριθῇ εἰς τοὺς λόγους τῆς Φατμῆς ἀποσύρεται εἰς τὸν θάλαμόν της.)

ΦΑΤΜ. Νὰ ἡ ἀνακεφαλιά τί κάμνει ; Ἦτο κυρά μας, τὴν ἐφοβοῦντο ὅλοι, καὶ διατὶ τάχα ; διότι τὴν ἐτιμοῦσε καὶ τὴν ἀγαποῦσεν ὁ μπέης μας, καθὼς γίνεται συχνὰ εἰς τὰ μεγάλα σπῆτια. Τώρα, μὰ τὸν προφήτην μας, πιστεύω νὰ καταντήσῃ νὰ σκουπίζῃ καὶ τὰ σανδάλια (παπούτσια) τῆς Χακιχᾶς της. . . Νὰ ἡ ἀνακεφαλιά τί κάμνει ;

(ἀναχωρεῖ καὶ αὐτὴ).

Σκηνὴ Β'.

(παρίσταται ἐν ὥρᾳ νυκτός.)

ΜΑΡΙΑ ΧΑΚΙΧΑ καὶ ΦΑΤΜΕ.

Μαρία (μόνη).

ΜΑΡ. (παρίσταται ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἔχουσα τὴν κεφαλὴν μικρὸν κλίνουσαν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς της. Μετὰ τινος δὲ στιγμᾶς ἐν τοιαύτῃ θέσει φεύγει τὴν χεῖρά της ἀπὸ τοῦ μετώπου, καὶ θεωροῦσα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ πρὸς τὰ διάφορα μέρη τῆς αἰθούσης, μετὰ κα-

τανύξεως). Ἴδού τὸ ὄνειρον τὸ ὁποῖον εἶδα! Ἴδού τὸ φρικτὸν ὄνειρον καὶ ὁ φοβερὸς ὕψος, ὅστις εἶρχετο νὰ μὲ καταφάγῃ! Ὁ ἄγριος δεσπότης μου διὰ νὰ σκληρύνῃ πλείοτε τὰ μαρτύρια τῆς αἰχμαλωσίας μου, μὲ προτείνει ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐξόμωσιν τῆς πίστεώς μου καὶ τὴν παραδοχὴν τῆς πίστεως τοῦ κακούργου Μωάμεθ. ὦ ἀσέβεια! Τὶ ὠφελοῦσιν ἡ δόξα, τὰ πλούτη, καὶ πᾶσα ἐξουσία εἰς ἓνα χριστιανόν, ὅταν, ὡς ἀντάλλαγμα θλῶν τούτων, ζητεῖται παρ' αὐτοῦ ἡ ἐξόμωσις τῆς θρησκείας του καὶ ἡ ὁμολόγησις ἀσεβοῦς καὶ κακούργου θρησκευματος; Μὲ ἀπειλεῖ ὁ αἰμοχαρὴς δεσπότης μου, ὅτι θέλει μὲ βασανίσει μὲ τοὺς φρικτοτέρους βασανισμοὺς, μὲ τὰ τρομερώτερα μαρτύρια τοῦ σώματός μου. Ἀλλ' ἄθλιος! . . . τὸ σῶμά μου μόνον θέλει βασανίσει τὴν ψυχὴν μου ὅμως ὄχι. Αὕτη ἀγνὴ καὶ καθαρὰ θέλει παρασταθῇ, ὡς μάρτυς ἐστεφανωμένη, ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος καὶ Θεοῦ μου! . . . (παύει τὴν ὁμιλίαν καὶ φέρει αὐθις τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός της, ὡς πρότερον, μικρὸν κλίνουσαν. Εἶτα δὲ φεύγει τὴν χεῖρά της ἐκ τοῦ μετώπου, καὶ βηματίζουσα τινὰ βήματα ἐν διαλογισμοῖς, σταματᾷ.) Ναί· πρέπει νὰ καταφύγω εἰς τὸ τελευταῖον τῆς ἀπελπισίας μέσον.—τὴν αὐτοκτονίαν! Ναί· πρέπει ἐγὼ αὕτῃ νὰ ἀφαιρέσω τὴν ζωὴν μου, ἵνα μὴ ὑποστῶ τὰ φρικτότερα καὶ τρομερώτερα τῶν θηρίων μαρτύρια! . . . (μετὰ συγκινήσεως) Εἶμαι γυνή· εἶμαι ἀδυνατοῦ φύσεως πλάσμα, ὁμολογῶ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀδυναμίαν μου, καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ ὑψίστου μας ἅς μὲ δικάσῃ. . . Θεέ! παντοδύναμε καὶ ὕψιστε θεέ! Ἰκετεύω σε ἡ ταπεινὴ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πολυεὐσπλαγχνον πρόσωπόν σου καὶ ἀπὸ τὴν δοῦλῃν σου. Καταξιώσόν με, δικαιοτάτε Πάτερ! τῆς οὐ-

ρανίου βασιλείας σου. . . . (ἐν τῇ ὁμιλίᾳ τῆς ἀκούει
ἔξωθεν τῆς θύρας βύξιμον τῆς Χακιχᾶς ἥτις τὴν πα-
ραμονεύει).

(φεύγει ὁρομαλα).

ΧΑΚ. (Εἰσέρχεται εἰς τὴν αἵθουσαν). Ἡ γκιαού-
ρισα ὅσῳ τὸ κλέφτη ἔφυγε. Δὲν ἤξέρω τί ἐμυρμού-
ριζε· μὰ πιστεύω νὰ ἔλεγε διὰ τὸν μπέη μας κάτι τι.
Κρίμα ποῦ δὲν ἤξέρω τὴν ἀναθεματισμένη αὐτὴν γλῶσ-
σα· πολλὰ κρυφὰ καὶ μυστικά θὰ ἐξεσκέπαζα. . . (εἰς
αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔρχεται ἡ Μαρία, τὴν ὁποίαν ἰδοῦσα
ἡ Χακιχὰ ἐκπλήττεται ὡς συμβαίνει εἰς τοὺς ἐγκλημα-
τίας δούλους).

ΜΑΡ. (προχωροῦσα πρὸς τὴν Χακιχάν). Ἐδῶ
εἶσαι, Χακιχὰ;

ΧΑΚ. (μετ' ὕψους ὀλίγον τολμηροῦ). Ἐδῶ. . . .

ΜΑΡ. Ἀπὸ πολλὴν ὥραν;

ΧΑΚ. Τώρα μόλις. Ἦλθα νὰ ἰδῶ μὴ θέλεις τίποτε.

ΜΑΡ. (Δίδει εἰς τὴν Χακιχάν μίαν σακοῦλα μὲ
ὀλίγα φλωρία καὶ ἓν δακτυλίδιον.) Πάρε αὐτὰ Χακιχὰ,
καὶ πήγαινε νὰ μὲ φωνάξης τὴν Φατμέ. . .

ΧΑΚ. Σὲ εὐχαριστῶ, κυρά. Τὴν νταντὰ Φατμέ
νὰ φωνάξω; — ἀμέσως. . . .

(φεύγει)

ΜΑΡ. Τέλος πάντων τὰ βάσανά μου σήμερον αὐ-
τὴν τὴν νύκτα τελειώνουν. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ γείνη ἤλεως.
Καὶ μπέης καὶ σύμβουλοι τοῦ ὅλοι αὔριον θὰ μείνουν
εὐχαριστημένοι, ὅταν μὲ ἴδωσιν ἐνώπιόν των νεκράν. Ἐ-
χασα τὴν ὑπομονήν μου, ἔγεινα σκέλεθρον ἀπὸ τοὺς φο-
βερισμοὺς των. Ἡ ζωὴ μου βασανιζομένη μακρύνεται,
καὶ καθ' ὥραν καὶ στιγμὴν ὁ τρομερὸς τῶν βασάνων
θάνατος ἵσταται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου! Ἐν

τούτοις πρέπει νὰ τοὺς ἀποκοιμήσω πλέον. Πρέπει νὰ τοῖς δώκω γλυκὰς ἐλπίδας, καὶ ὁ Θεὸς ἃς εὐοδώσῃ τὴν ἀπόφασίν μου. . . (ἐν αὐτῇ τῇ στιγμῇ ἔρχεται καὶ ἡ Φατμέ.)

ΦΑΤ. (μετ' ὑπερηφάνιας). Μὲ εἶπεν ἡ Χακιχὰ ὅτι μὲ ζητεῖς, τί μὲ θέλεις ;

ΜΑΡ. Σὲ ζητῶ, Φατμέ, νὰ σὲ εἰπῶ τὴν χαροποιὰν εἶδῃσιν ὅτ' αὐρίον θὰ εἶμαι πιστὴ τοῦ Ἰσλάμ, καὶ νὰ εἰδοποιήσῃς περὶ τούτου τὸν μπέη μας. Αὐρίον, καθὼς σὲ εἶπα, ἐμβαλὼν εἰς τὸ ταῖκατ (μυστήριον) τοῦ μεγάλου προφήτου, καὶ ἃς διατάξῃ ὁ, τι χρειάζεται διὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἑορτὴν τοῦ σεραῖου.

ΦΑΤ. (ἀκούουσα ταῦτα πάραυτα συστέλλεται ὥς νὰ τὴν ἔπληξεν κερκυνὸς, καθὼς πολλάκις συμβαίνει εἰς πολλοὺς τῶν ἰσχυρῶν θεράποντας, οἵτινες μόλις ἴδωσιν εὐνοούμενόν τινα ἐκπεσόντα τῆς εὐνοίας τῶν δεσποτῶν των φέρονται ἄνευ σεβασμοῦ πρὸς αὐτόν, καὶ ὅτε πάλιν ἐννοήσωσιν ὅτ' ἐνδέχεται οὗτος νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν προτέραν εὐνοίαν ἐκπλήττονται καὶ γίνονται ὑποκλινεῖς του, οὕτω πως καὶ ἡ Φατμέ λαμβάνει τὸ πρότερον αὐτῆς ὅρος). Μάλιστα, κυρά μου ! Εὐθὺς θὰ ὑπάγω, θὰ τρέξω νὰ τὸν συγχαρῶ, καὶ ἠξεύρω ὅτι πολὺ θὰ τὸ χαρεῖ. Συγχαίρω καὶ ἐσένα, κυρά μου, ὅτ' ἐγνώρισες τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν. Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἀπὸ τὸ πρῶτον διὰ νὰ μὴ θυμωθῇ καὶ ὁ μπέης μας — ὁ καλὸς ἄνθρωπος. Ἐγὼ τοῦτο τὸ ἐπρόβλεπα καὶ παρεκάλουν, δεομένη, τὸν προφήτην μας νὰ σὲ φωτίσῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν. Οἱ πιστοὶ ὅλοι τοῦ Ἰσλάμ θὰ χαρῶσιν εἰς τὸ νέον. — Ἄς ὑπάγω λοιπὸν τώρα νὰ χαροποιήσω τὸν μπέην μας (κινεῖται νὰ φύγῃ ἀλλ' ἡ Μαρία τὴν σταματᾷ).

ΜΑΡ. Στάσου ὀλίγον, Φατμέ. . . (ὑπάγει ὁρομαία

εἰς τὸν θάλαμον τῆς καὶ ἐξέρχεται μὲ ἐν δακτυλῷ εἰς χεῖρας). Ἰδοὺ αὐτὸ τὸ τιφάρικι (τῇ δίδει τὸ μπιρ-
λάντιον, τὸ ὁποῖον τὴν ἐχάρισεν—ἐνθυμοῦνται βεβαίως
οἱ ἀναγνῶσται—ὁ Ἀλῆς ἐν καιρῷ τῆς τελευταίας ἡμι-
λίας των). σὲ τὸ δίδω δὲ διὰ ἐνθύμησιν, καὶ εἶναι ἡ
εὐγνωμοσύνη μου διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς καλὰς συμ-
βουλάς ὅπου πάντοτε μὲ ἐδίδες.

ΦΑΤ. Σὲ εὐχαριστῶ, κυρά μου! Ἐγὼ πάντοτε ἐ-
φρόντιζα διὰ τὸ καλὸν σου, καὶ τώρα ὅπου σὲ βλέπω
εἰς τὸ φῶς καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν θεωρῶ εὐτυχῇ τὸν
ἑαυτὸν μου μαζῇ σου—πηγαίνω.

(ἀναχωρεῖ).

ΜΑΡ. (προχωροῦσα πρὸς τὴν θύραν τῆς αἰθού-
σης κράζει). Χακιχά! ποῦ εἶσαι Χακιχά;

ΧΑΚ. (ἔρχεται). Ἐδῶ, κυρά μου! πρόσταξε. . .

ΜΑΡ. (πικρατιρεῖ τὸ εἰς τὸν τοῖχον ὥρολόγιον).
Τὸ ὥρολόγιον, Χακιχά, κάμνει δέκα ὥρας. — Κάθισαι
εἰς τὴν σάλα καὶ μὴν ἀφήκεις κανένα νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ
συγχύσῃ, διατὶ θὰ κάμω τὸ νουμάζι μου (προσευχὴν)
καὶ εἶναι κρίμα, εἰς τὰς 12 ὥρας ὅπου μὴν μπορεῖς νὰ ἴ-
πῃς νὰ κομηθῇς. . . Ἄκουσες;

ΧΑΚ. Ἄκουσα, κυρά μου!

ΜΑΡ. Ἐγὼ πηγαίνω καὶ πρόσεξε εἰς ὃ, τι σὲ εἶπα...

(ἀναχωρεῖ)

Σκηνὴ Γ'.

ΧΑΚΙΧΑ καὶ ΙΣΜΑΗΛ.

Χακιχά (μόνη).

ΧΑΚ. Ἐγὼ ἀπόψε, Θεὸς νὰ φυλάξῃ, δὲν θὰ κοι-
μηθῶ ἀπὸ τὴν χαρὰν μου ἕως νὰ ξημερώσῃ· θὰ διορ-
θώσω τὰ πράγματα τῆς σάλας, θὰ τὰ βάλλω ὅλα εἰς
τάξιν, καὶ πιστεύω ὅτι καὶ ἡ κυρά μου καὶ ὁ μπέης

μας θὰ μὲ δώκουν παξίσι. Τί ντουνανμᾶς (έορτή) ! Τί μπινίσι (χαρά) ! θὰ γενῇ αὔριον στοῦ σαράϊ μας, ὁ κόσμος ὅλος θὰ καεῖ ἀπὸ ταῖς φωτιαῖς καὶ ἀπὸ τὰ κανδύλια. "Ολοι τοῦ σαράϊου θὰ χαροῦν καὶ θὰ πιρδίζουν ἀπὸ τὴν χαρά τους. Μὰ ἐγὼ καὶ ὁ Ἰσμαήλ θὰ χαροῦμεν ἀπ' ὅλους περισσότερο. . . . (ἀκροάζεται). Ἀκούω σιγανὰ πατήματα. . . (προσέχει). Ὁ διάβολος ὁ Ἰσμαήλ εἶναι. Τί θέλει τάχατε ; Ἡ ὥρα εἶναι περασμένη πλέον. Ἡ κυρά μὲ εἶπε νὰ μὴν ἀφήκω κἀνένα. Ἄς πάγω ὥς τόσον νὰ ἰδῶ, τί θέλει ; . . . (προχωρεῖ πρὸς τὴν θύραν.)

ΙΣΜ. (φαίνεται ἀπὸ τὸ ἔξω μέρος τῆς θύρας, κάμνων νόημα τῆς Χακιχᾶς.)

ΧΑΚ. (Ἐρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ μὲ σιγανὴν τὴν φωνήν) Τί θέλεις αὐτὴν τὴν ὥραν, Σοφτᾶ (περιποιητικῇ λέξις ὡσὰν νὰ λέγῃ ἡγοῦμενε) ! ἐδῶ ;

ΙΣΜ. (μὲ σέβας ὀρθῶς). Ἦλθα ντουντοῦ (ἡ λέξις ντουντοῦ δίδεται εἰς τὰς μαύρας ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας) νὰ σὲ ἐρωτήσω. Ἀπόψε στοῦ σαράϊ μας μεγάλο ταβατουρι (κίνησις) γέινεται δὲν μὲ λέγεις, τί τρέχει ; Σφάζουν κουρπάνια (θυσίαι) τρέχουν ὁ κόσμος ἀπάνω κάτω, ὁ μπέης μας μπινίσι χαζιρεύει (έτοιμάζει), δὲν μὲ λέγεις ἂν ξέρης, τί τρέχει ;

ΧΑΚ. Καϊμένε Σοφτᾶ ! ὅλον τὸν καιρὸ θὰ εἶσαι κουτός. . . .

ΙΣΜ. Γιατὶ μὲ μαλώνεις, Χακιχά !

ΧΑΚ. Γιατὶ εἶσαι κοντὰ εἰς τὸν ἀφέντη, καὶ δὲν ξέρεις τίποτε. . . . Νὰ, ἡ κυρά μας αὔριον πέρνει τὴν πίστιν μας.

ΙΣΜ. Θὰ γένῃ Χανούμ τοῦ μπέη μας ;

ΧΑΚ. Ναί, καὶ ὁ μπέης κάμνει μπινίσι (χαρά).

ΙΣΜ. Ἄς ᾽ πάγω καὶ ἐγὼ νὰ χαρῶ ᾽ σὰν εἶναι
ἔτσι. . . .

(φεύγει).

Σκηνὴ Δ'. (ἡμέρα πλέον)

ΧΑΚΙΧΑ, ΜΑΡΙΑ (νεκρά), ΦΑΤΜΕ καὶ αἱ ἀκολουθοῦσαι
αὐτὴν γυναῖκες, ΑΛΗΣ καὶ ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ.

ΧΑΚ. Τὶ κουτὸς ἄνθρωπος (διὰ τὸν Ἰσμαὴλ λέ-
γει). ἤλθε νὰ μ' ἐρωτήσῃ, τί ταβατοῦρι γίνεται στὸ σαράϊ ;
πόσοι χρόνοι εἶναι ὅπου δουλεύει κοντὰ στὸν ἀφέντη μας
κ' ὅλο ὁ ἴδιος εἶναι, δὲν ἄλλαξε κουκουτσί (εἶναι λέξις
ισοδυναμοῦσα μὲ τὸ τίποτε εἰς τὴν ἀπλὴν γλῶσ-
σαν). . . (βλέπει τὸ ὥρολόγιον). Ἡ ὥρα εἶναι ὀκτὼ
τοῦ σαμπάχ (τῆς πρωΐας) καὶ ἡ κυρά δὲν ἐξύπνησεν
ἀκόμη. Φαίνεται πολὺ ᾽ στάθηκε στὸ νουμάζι της (προ-
σευχὴν της) καὶ τώρα τὴν ᾽ πεῖρεν ὁ ὕπνος. . . ὅπως
καὶ ἂν ἦναι ᾽ γλήγωρα, πιστεύω, θὰ ξυπνήσῃ. Ἄς σκου-
πήσω πάλιν τὰ πράγματα τῆς σάλας, ἅς τεινάξω καὶ
πάλιν τὸν κορνιακτὸν τους (διορθώνει καὶ σφογγίζει τὰ
ἔπιπλα ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἔρχεται εἰς τὴν αἰθούσαν
ἡ Φατμέ μὲ τὰς ἀκολουθούσας γυναῖκας.)

ΦΑΤ. (πρὸς τὴν Χακιχά). ᾽ Συχώθηκ' ἡ κυρά σου
Χακιχά.

ΧΑΚ. Ὅχι, νταντὰ Φατμέ! κοιμᾶται ἀκόμα.

ΦΑΤ. Πήγαινε νὰ τὴν ᾽ ξυπνήσῃς—εἰπέ τὴν εἶναι
καιρὸς, θὰ ἔλθουν νὰ τὴν ἀλλάξουν καὶ νὰ τὴν πλέ-
ξουν τὰ μαλιά της. Ἐπῆρ' ἡ ἡμέρα. Ὁ ἥλιος κοντεύει
νὰ ᾽ πάγῃ κονταρόξυλο. . . .

ΧΑΚ. (προχωρεῖ σιγανὰ πρὸς τὸν θάλαμον τῆς
Μαρίας, ἀνοίγει τὴν πόρτα τοῦ θαλάμου, καὶ βλέπουσα
τὴν Μαρίαν ἐξηπλωμένην καὶ εἰς τὰ αἵματα). Ἀη! . .
(κράζει κ' ὀπισθοχωρεῖ ἔντρομος). Ἀη, νταντὰ Φατμέ!....

(τύπτει τὰς χεῖράς της).

ΦΑΤ. (ἐκπληκτος). Ἀλάχ! (Θεέ) . . . Τί εἶναι Χακιχά, καὶ ὅτ' ὀργίζεσαι;

ΧΑΚ. (τρέμουσα). Ἀη! νταντὰ Φατμέ . . . Ἡ κυρά μου . . . σκοτωμένη! . .

ΦΑΤ. Τί λέγεις, Χακιχά; σκοτωμένη! . . (τρέχει πρὸς τὸν θάλαμον τῆς Μαρίας, τρέχουσι συγχρόνως καὶ αἱ ἀκολουθοῦσαι. Βλέπουσα δὲ τὴν Μαρίαν ἐν τῷ αἵματι). Βάη! Βάη! Βάη! (οἶμοι) . . . (κράζει καὶ ἐξέρχεται τοῦ θαλάμου, τύπτουσα καὶ αὐτὴ τὰς χεῖρας).

ΓΥΝ. (βλέπουσαι καὶ αὐταὶ τὴν Μαρίαν ἐν τῇ οἰκτρῇ ταύτῃ καταστάσει). Ἀλάχ! Ἀλάχ! . . . Τί κακὸν μεγάλο εὔρε τὸ σαρσί μας. . . (ἐξέρχονται καὶ αὐταὶ τύπτουσαι τὰς χεῖρας καὶ θρηνοῦσαι) Ἀλάχ! Ἀλάχ! . . . σὰν τὸ κερί ἔσβυσεν . . .

ΧΑΚ. (ἐμβαίνει καὶ εὐχαίνει τοῦ θαλάμου). Ἀλοίμονον! Ἀλοίμονον! . . (τραβᾷ τὰ μαλλιά της). Ἀχ!... τί θὰ εἰπεῖ τώρα ὁ μπέης —ὁ ἀφέντης μας; Ἀλοίμονον!...

ΦΑΤ. Ἀλάχ! Ἀλάχ! . . . τί κακὸν εὔρε τὸν ἀφέντη μας τὸν Ἀλῆ μπέην (κλαίει), καὶ τί φωτιά ἔπесεν εἰς τὸ κεφάλι του. Ἀλάχ! Ἀλάχ! . . . Αὐτὸς τώρα ἀπὸ τὸ κακὸν του—ὁ θεὸς νὰ τὸν φυλάξῃ . . . (ἐμβαίνει καὶ εὐχαίνει τοῦ θαλάμου, τρίβουσα τὰς χεῖράς της). Καὶ πῶς θὰ τὸν δώκωμε τέτοιο πικρὸ χαμπερί! Ἀλοίμονον! . . .

ΓΥΝ. Ὁ, τι ἔγεινε τώρα δὲν ἀπογίνεται πλέον ὁ μπέης, ὅτ' ὀργίζεσαι Φατμέ! πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ τὸ μάθῃ. Στείλλε νὰ τὸν φωνάξουν διὰ νὰ μὴ τὸ μάθῃ ἑξαφνα, καὶ τότε εἶναι καὶ δι' αὐτὸν καὶ διὰ μᾶς κακόν.

ΦΑΤ. (πρὸς τὴν Χακιχάν.) Πήγαινε, Χακιχά, ὅτ' ὀργίζεσαι νὰ πῇς τὸν Ἰσμαήλ νὰ πῇ τὸν ἀφέντη νὰ ἔλ-

θη εἰς τὸ σπῆτι τῆς κυρᾶς, χωρὶς ἄλλο, καὶ οὕτως εἶναι μεγάλη ἀνάγκη. Τίποτε ἄλλο, πρόσθε, νὰ μὴ τὸν εἰπῇς.

ΧΑΚ. Καλὰ—πηγαίνω. . .

(ἀναχωρεῖ βίῳ).

ΓΥΝ. Ἡ Χακίχὰ ἴσως—ὁ μπέης οὗτος καὶ ἂν ἦναι ἀγλήγωρα ἔρχεται. Ἔτσι θὰ τὴν ἀφῆκωμεν ; . .

ΦΑΤ. Ὅχι, πρέπει νὰ τὴν εὐγάλλωμεν εἰς τὴν σάλαν, ἵσως ἔλθῃ καὶ κάνεις ξένος εἰς τὸ σπῆτι μὲ τὸν μπέη, καὶ εἶναι ἐντροπὴ μας, (πρὸς μίαν τῶν γυναικῶν). Ἐσὺ, Γιασμὰ κατὴν (τὴν δίδει ἓνα περσικὸν πολυτίμον τάπητα, ἐν προσκεφάλαιον χρυσοκέντητον, καὶ ἐν ἐράπλωμα ὡσαύτως χρυσοκέντητον ἀπὸ βελουδον). Πάρε αὐτὰ καὶ πῆγαινε νὰ τὰ στρώσῃς εἰς τὸ μέσον τῆς σάλας. . . .

ΓΥΝ. Δὲν μᾶς τὸ χωρεῖ ὁ νοῦς, νταντὰ Φατμέ ! πῶς ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ ἓνα τέτοιο κακὸ καὶ νὰ σκοτίσῃ τὸν αὐτὸν τῆς μὲ τὰ χερίά της. . . τέτοια γνωστικὴ κυρά.

ΦΑΤ. Ἡ βαχμετλήδισα (συγχωρημένη) ἦτο πολὺ πεταχτάρα, καὶ στὸ πείσμα της δὲν ἐσυλλογιζέτο τίποτε. Πόσις φορὰς τὴν παρεκάλεσα νὰ ἀλλάξῃ τὴν γνώμη της, ἀλλὰ τὴν μακκρίτισα τίποτε δὲν γυρνοῦσε τὸ κεφάλι ! . . . (ἐν τῇ οὐκίᾳ ἔρχεται καὶ ἡ Γιασμὲ κατὴν).

ΓΙΑΣΜ. Ἐστρώσα, εἶναι ἀκόμη νὰ κάμω τίποτε ;

ΦΑΤΜ. Τίποτε. Πρέπει νὰ τὴν ἀσυχώσωμεν — Ἐμὴν, Ζιλχὰ καὶ ἐσὺ Γιασμὰ, ὅλαι νὰ τὴν πιάσωμεν καὶ νὰ τὴν φέρωμεν εἰς τὴν σάλαν, ὅπως εἶναι μὲ τὸ πᾶπλωμα οὗτου κοίτεται. . . (ὅλαι πιάνουν, τὴν ἀσυχώνουν, τὴν φέρουν εἰς τὴν σάλαν, καὶ τὴν θέττουν εἰς τὰ ἐστρωμένα).

ΓΥΝ. (κλαίονται τὴν διορθώνουν). Μαρία! . . .
δὲν μᾶς ἠμιλεῖς. . . . Μαρία! . . . δὲν θέλεις νὰ σὲ
πλέξωμεν τὰ μαλλιά σου; Ἄχ! . . . μᾶς ἄφηκες. . .
ἐλαμπες εἰς τὸ σαράϊ ὅταν τὸ ἄστρο, καὶ τώρα, καὶ
τώρα ῥεῖναμεν σκοτεινὰ καὶ στὰ δάκρυα! . . .

ΦΑΤΜ. (πρὸς τὰς περνούσας) ὁ μπέης, ὁ μπέης!
ἀκούω τὴν περβατισιά του. . . (αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐμ-
βαίνει εἰς τὴν σάλαν καὶ ὁ Ἀλῆς ἀκολουθοῦμενος ὑπὸ
τοῦ Μουσταφᾶ).

ΑΛ. (βλέπων τὴν Μαρίαν νεκρὰν καὶ εἰς τὰ αἵ-
ματα, τρέχει πρὸς αὐτὴν ἔξω ἑαυτοῦ, κράζων) Μαρία!
. . . Μαρία! . . . Μαρία, αἴμοι! Δὲν ὑπάρχεις πλέον
εἰς τὴν ζωὴν, ἀλοίμονον! . . . (πίπτει ἐπὶ τῆς νεκρᾶς,
ὁ δὲ Μουσταφᾶς καὶ ἡ Φατμέ τὸν ἀποσύρουν (ὅλοι
ἤδη κλαίουں).

ΦΑΤΜ. Μὴ μπέη μου! κάμνεις ἔτσι, ὁ θεὸς τὸ
ἤθελεν, εἰς τοῦ θεοῦ τὸ χέρι εἴμεθα ὅλοι. . . .

ΑΛ. (τρέχει καὶ δευτέραν φορὰν πρὸς τὴν νεκρὰν,
θέλων νὰ ἀρπάσῃ τὸ ἐγχειρίδιον, ἀλλ' ὁ Μουσταφᾶς καὶ
ἡ Φατμέ τὸν ἐμποδίζουν, οὗτος δὲ προσπαθῶν νὰ δια-
φύγῃ τῶν χειρῶν των, κράζει). Ἀφήσατέ με!
Ἀφήσατέ με! νὰ σκοτωθῶ καὶ ἐγὼ μὲ τὸ ἴδιον αὐτὸ
χαντσάρι. . . Μαρία! . . Μαρία! (ὅλοι, ἔντρομοι.)
Ἄχ! Μαρία. . . (προσπαθῶν ὅλον ἐν νὰ τοὺς διαφύγῃ)

ΜΟΥΣΤ. (κρατῶν αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του.)
Κρίμα, μπέη μου! εἰς τὴν μπαλικά σου, κρίμα εἰς
τὸ ὄνομα τὸ καλὸν ὅπου ἔχεις. Τί θὰ εἰποῦν ὁ κόσμος;
διὰ μίαν γκιά ἔρτα ὁ Ἀλῆς μπέρμπας. . . ἐσκοτώθη!

ΑΛ. (φεύγει ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Μουσταφᾶ καὶ
τῆς Φατμῆς, ἀλλ' ὁ Μουσταφᾶς τρέχει πάλιν τὸν ἀρ-
πάζει καὶ τὸν κρατεῖ σφικτὰ εἰς τὰς ἀγκάλας. Οὗτος

δὲ, προσπαθῶν αὖθις νὰ διαφύγῃ, κράζει). Ἐφησέ με
 Λαλὰ (θεῖε)! δὲν σὲ ἀκούω πλέον, θὰ σκοτωθῶ, μὰ
 τὸ ὄνομα τοῦ προφήτου μας! θὰ σκοτωθῶ. . . Ἡ Μα-
 ρία! . . . Ἡ Μαρία! . . . Ἡ ἐλπίς τῆς ζωῆς μου.
 Ἀχ! . . . δὲν ὑπάρχει πλέον (πίπτει λυποθυμημένος).

Καταβιβάζεται τὸ παραπέτασμα.

~~~~~
 Τέλος τοῦ δράματος.

ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΑ.

σελ.	4	γραμ.	4	πλοῖστοι	ἀντὶ	πλεῖστοι
»	4	»	13	κοντούτσικος	»	κουτούτσικος
»	6	»	24	προτήνουν	»	προτείνουν
»	13	»	1	ἀπάντησεν	»	ἀπήντησεν

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

	σώμ.		σώμ.
Θ. Π. Ροδοκανάκης	30	Α. Διαμαντίδης	1
Π. Θ. 'Ροδοκανάκης	20	Χ. Харцидисъ	1
Κ. Θ. 'Ράλλης	10	Η. Ε. Παρмениδισъ	1
Α. Γ. Βουτσινᾶς	5	Β. Χ Σταμάτογλους	1
Ι. Γ. Βουτσινᾶς	5	Σ. Τριάρχης	1
Α. Ζαρέφης	6	Δ. Σλαβίδης	1
Δ. Δάλλας	6	Χ. Γραουτζόπουλος	1
Ι. Φ. Πασπάτης	6	Ζ. Ζγουρίδης	1
Α. Παρασκευᾶς	6	Ν. Στηλιανούδης	1
Κ. Καλοθῆς	2	Α. Κουνελάκης	1
Ε. Α. Γιαννόπουλος	2	Μ. Λάσκαρης	1
Ι. Ν. Παπαδόπουλος	1	'Ελένη Βριόνη	2
Ι. Ν. Μαρκίδης	10	'Εμ. Κούπας	2
Η. Βλασσός	5	Ι. Ν. Πετροκόκινος	1
Β. Берштейнъ	1	Π. Μ. Κοττάκης	2
Εὐφ. 'Αντωνιάδου	1	Β. Παρασκευᾶς	1
Αἰκ. 'Αντωνιάδου	1	Α. Πεφάνης	1
Μαρία Ζαχαριάδου	1	Σ. Γοργόλης	1
Ε. Κουρούπης	4	Βουλισμᾶς	1
Ι. Οἰκονομίδης	1	Γ. Κορώνης	2
Γ. Μπουγάδης	2	Ι. Θ. Νομικός	1
Κ. Μπαλταζῆς	2	Η. Παπαδόπουλος	1
Β. 'Αναστασιάδης	1	Δ. Παπαδόπουλος	1
Ι. Διαμαντίδης	1	Μ. Ν. Παπαδοπούλου	1
Σ. Βασιλιάδης	1	Γ. Παπαδόπουλος	2
Μ. Βασιλιάδης	1	Χ. Σπάρταλης	1
Δ. Μάτσας	1	Ν. Λυκαρδόπουλος	1
Σ. Καῖρης	1	Β. Τζιμποπούλου	1
Ι. Ζαμπούρας	1	Χαρ. Τζιμποπούλου	1
Λ. Δουβαρζόγλους	2	Κλ. Γ. Πανδάκης	2

Μαρ. Τζιμποπούλου	1	Θ. Παπᾶ Γεωργίου	1
Ελ. Τζιμποπούλου	1	Κ. Ι. Ἰγγλέζης	1
Π. Ζ. Δεκαβέλλης	2	Κ. Γ. Σερεμιάδης	1
Θ. Α. Ἀργυροπολίτης	1	Γ. Βελεζνίτης	1

Μαρίνα

Παύλος

Σταύρος

